

Protokół

13. posiedzenia IV. sesji III. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 22. grudnia 1873. r.

Początek o godzinie 11 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek książę Leon Sapieha.

Sekretarze: Jasiński Józef, Antoniewicz, Wereszczyński, Serwatowski.

Obecnych posłów 107.

Obecny komisarz rządowy Wice-Prezydent Namiestnictwa Bartmański.

Książę Marszałek zagaja posiedzenie.

Sekretarz Wereszczyński odczytuje protokół ostatniego posiedzenia z dnia 20. grudnia

1873 r.

Protokół bez zarzutu przyjęty.

Sekretarz Wereszczyński odczytuje dalszy ciąg petycyj od l. 111 do l. 119 włącznie.

Do l. 119 stawia p. Waleryan Podlewski wniosek, odesłania petycji do komisji budżetowej.

Wniosek ten Izba uchwała.

Sekretarz Antoniewicz odczytuje swój wniosek dotyczący produkcji i sprzedaży soli.

Ks. Marszałek oznajmia, że z tym wnioskiem postąpi się według regulaminu.

Sekretarz Antoniewicz odczytuje interpelację p. Lisiewicza do c. k. Komisarza rządowego dotyczącą zaniechania nauki języka ruskiego w gimnazjum ces. Franciszka Józefa we Lwowie.

Sekretarz Wereszczyński ogłasza następujący wynik wyboru do komisji górniczej z pięciu członków, głosowało 102, konieczna większość 53, wybrani posłowie: Spławiński 99, Dzwonkowski 92, Jan Tarnowski 64, Gniewosz 60 głosami, zatem czterech — po tychże nikt nie otrzymał absolutnej większości głosów.

Ks. Marszałek oświadcza, że do uzupełniającego wyboru piątego członka do komisji górniczej przystąpi Izba przy końcu posiedzenia.

Na wniosek p. Czajkowskiego Izba uchwała zamieścić na dzisiejszym porządku dziennym petycje l. 194, 195, 196 miasta Dobromila, 38 gmin i obszarów dworskich byłego powiatu dobromilskiego o przeniesienie urzędu powiatowego z Birczy do Dobromila.

Z porządku dziennego następuje:

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Pawlikowa o wprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego dla wszystkich przedmiotów nauki w głównej wzorowej tak zwanej grecko-katolickiej szkole we Lwowie.

Sprawozdawca p. Szczepański odczytuje sprawozdanie komisji administracyjnej dotyczącej petycji:

a) Rady powiatowej kossowskiej o zniesienie opłat spadkowych i następujący wniosek:

„Wzywa się c. k. Rząd najusilniej, by reformę ustawodawstwa o należytościach prawnych w ogóle a od przeniesienia własności w szczególności z uwzględnieniem właściwości stosunków tutejszo-krajowych na drodze właściwej jak najspieszniej wyjednał.“

P. Spławiński wnosi odesłanie do komisji prawniczej.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba odrzuca wniosek p. Spławińskiego i uchwała powyższy wniosek komisji.

Sprawozdawca p. Kuczkowski odczytuje sprawozdanie o

b) petycji Rady kolbuszowskiej względem zaostrożenia postępowania komisji asenterunkowych w wypadkach samokalectwa i wnosi imieniem komisji administracyjnej:

„Petycję Wydziału Rady powiatowej kolbuszowskiej w sprawie uchylania się Izraelitów od obowiązku służby wojskowej, przesyła Sejm c. k. Namiestnictwu z odwołaniem się do swojej uchwały z dnia 11. listopada 1869 i z wezwaniem, by c. k. Rząd krajowy wpłynąć zechciał na rychłe załatwienie wniosków postawionych w tym przedmiocie przez Wydział krajowy w odezwach tegoż do l. 4.299/1870, 7.003/1871, 14.589/1871, 22.203/1872, 16.527/1873.“

Równocześnie zwracając uwagę c. k. Namiestnictwa na wzmagającą się liczbę wypadków prawdopodobnego samokalectwa w celu uwolnienia się od służby wojskowej jest Sejm zdania, iż skutecznym środkiem zapobieżenia tego rodzaju nadużyciom byłoby rozszerzenie attrybucji komisji asenterunkowych w kierunku, ażeby takowe orzekając w poszczególnych wypadkach o istniejącem podejrzeniu samokalectwa upoważnione były oraz asenterować z miejsca, podejrzanego o to nadużycie, jeżeli zresztą jest zdolnym, bez względu na przebieg i wynik przepisanego w takich razach śledztwa sędowo-karnego, a to do dowolnych usług w c. k. armii, do jakich tenże popisowy pomimo podejrzanego skaleczenia przydatnym się okaże.“

P. Grocholski przemawia za opuszczeniem ustępu pierwszego wniosku komisji aż do słów „zwracając uwagę.“

Po przemówieniu pp. Szczepańskiego, Fruchtmana, Golejowskiego, Grocholskiego, Pawlikowa, Smolki, Wesołowskiego i sprawozdawcy Izba uchwała powyższy wniosek komisji administracyjnej w całości bez zmiany.

Z porządku dziennego następuje:

1. Sprawozdanie komisji petycyjnej.

Sprawozdawca p. Słonecki odczytuje sprawozdanie dotyczące petycji żądających przeniesienia c. k. Starostwa z Birczy do Dobromila i wnosi imieniem komisji petycyjnej.

„Sejm raczy uchwalić:

Petycja miasta Dobromila, 38 gmin i właścicieli obszarów dworskich byłego powiatu dobromilskiego przesyła się Wydziałowi krajowemu do uzyskania uwzględnienia prośby przy komisji mieszanej nad terytoryalnym podziałem kraju obradującej — z tym dodatkiem, iż Sejm uznaje potrzebę przeniesienia c. k. Starostwa z Birczy do Dobromila.“

P. Gniewosz wnosi opuścić ustęp końcowy wniosku zaczawszy od słów „Z tym dodatkiem, iż Sejm“ i tam dalej.

Po przemówieniu p. Skwarczyńskiego i sprawozdawcy Izba uchwała pierwszą część powyższego wniosku aż do słów „Z tym dodatkiem.“ Ustęp końcowy wniosku zaczawszy od słów „z tym dodatkiem“ poddany oddzielnie pod głosowanie, Izba odrzuca.

Sprawozdawca p. Słonecki odczytuje sprawozdanie o petycji Komitetu parafialnego Nawary o zapomogę na restaurację starożytnego ikonostatu, oraz następujący wniosek komisji petycyjnej:

„Odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.“

Po przemówieniu p. Biłousa Izba uchwała powyższy wniosek.

Sprawozdawca p. Słonecki odczytuje sprawozdanie dotyczące petycji gminy Mutno o udzielenie subwencji z powodu wylewu i gradobicia i następujący wniosek komisji petycyjnej:

„Petycja gminy Mutno o udzielenie subwencji z powodu wylewu i gradobicia“, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Sprawozdawca p. Słonecki stawia imieniem komisji petycyjnej następujący wniosek:

„Nad petycją Towarzystwa muzycznego tarnowskiego o subwencją dla istniejącej przy temże Towarzystwie szkoły muzycznej,“ przechodzi się do porządku dziennego.

Po przemówieniu p. Spławińskiego przeciw wnioskowi, wniosek ten przyjęty.

Sprawozdawca p. Serwatowski odczytuje sprawozdanie dotyczące petycji Dr. Aleksandra Lecha o polecenie Wydziałowi krajowemu dotrzymania zawartej z nim umowy o dostarczenie krowianki i stawia następujący wniosek imieniem komisji petycyjnej:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu dopełnienie zawartej z Dr. Lechem umowy.“

P. Haller wnosi przejście do porządku dziennego. P. Golejowski popiera wniosek komisji. P. Wodzicki Lud. wniosek posła Hallera. Po przemówieniu posłów Grossa, Zyblikiewicza i Szaszkiwicza przeciw wnioskowi komisji, powtórnem przemówieniu posłów Golejowskiego, Zyblikiewicza, Hallera i sprawozdawcy, Izba przechodzi nad petycją Dr. Lecha do porządku dziennego.

Na wniosek sprawozdawcy komisji petycyjnej p. Serwatowskiego uchwała Izba bez dyskusji:

Petycję Dr. Dobieszewskiego o zakupienie broszury „O szczepieniu ospy“ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego dokładnego zbadania i zarządzenia według słusznego uznania.

Na wniosek sprawozdawcy komisji petycyjnej p. Pilińskiego uchwała Izba po przemówieniu p. Michalskiego:

„Wzywa się Rząd, aby w drodze właściwej wyjednał przyjęcie gimnazjum w Jasle na etat państwowy.“

Na wniosek sprawozdawcy komisji petycyjnej p. Pilińskiego uchwała Izba po przemówieniu p. Michalskiego:

„Wzywa się Rząd, aby w drodze właściwej wyjednał dla miasta Jasła subwencją bez-zwrotną w kwocie 10.000 złr. a. w. na wybudowanie gmachu gimnazjalnego.“

Sprawozdawca p. Piliński odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej, dotyczące petycji p. Antoniny Prasałowiczowej o wsparcie i następujący wniosek komisji:

„Przyznaje się p. Antoninie Prasałowiczowej, wdowie po ś. p. Eugeniuszu Prasałowiczu, byłym sekundaryuszu szpitala powszechnego lwowskiego jednorazowe wsparcie w kwocie 100 złr. a. w.“

P. Zyblikiewicz wnosi przejście do porządku dziennego. P. Golejowski popiera wniosek komisji. Po przemówieniu powtórnem posłów Zyblikiewicza i Golejowskiego, następnie p. Hallera i sprawozdawcy, Izba uchwała:

„Nad petycją p. Antoniny Prasałowiczowej Sejm przechodzi do porządku dziennego.“

Sprawozdawca p. Golejowski odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej, dotyczące petycji gmin konkursowych dróg powiatu rzeszowskiego o uwolnienie ich od dodatkowej konkurencji i stawia imieniem komisji petycyjnej następujący wniosek:

„Wzywa się Rząd, by dla powtórnego zbadania rachunków w tej sprawie zarządził komisję mieszaną, w której skład powołani by byli także członkowie Rady powiatowej rzeszowskiej.“

Po przemówieniu p. Wodzickiego Ludwika, który popiera wniosek komisji, wniosek ten przyjęty

Izba przystępuje do wyboru uzupełniającego jednego członka do komisji górniczej.

Książę Marszałek oznajmia, że **wynik tego wyboru ogłoszonym będzie na następném posiedzeniu**, zapowiada następne posiedzenie na **poniedziałek dnia 29. grudnia o godzinie 11tej przed południem** i ogłasza następujący **porządek dzienny**:

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Sawczyńskiego w sprawie utworzenia osobnej drugiej szkoły realnej we Lwowie.
2. Sprawozdanie komisji petycyjnej.
3. Drugie czytanie przedłożenia rządowego względem zaprowadzenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg hipotecznych. Sprawozdawca Dr. Rydzowski.

Koniec posiedzenia o godzinie 2 $\frac{1}{2}$.

Marszałek krajowy:

Leon książę Sapieha.

Sekretarze:

Wereszczyński.

Jasiński.

Dalszy ciąg petycji

po dzień 21. grudnia 1873 r. do Sejmu krajowego wniesionych.

111. Przemyśl, Wydział powiatowy przez posła ks. Adama Sapięgę o przymusowe zabezpieczenie budynków plebanialnych i wójtowskich.
 112. Tenże Wydział powiatowy przez posła ks. Adama Sapięgę o przymusową komasację gruntów.
 113. Mizuń, Rada gminna przez posła Pietruszewicza o zniesienie monopolu soli.
 114. Węldzierz, Rada gminna powiat Dolina przez posła Pietruszewicza o zezwolenie pobierania ropy dla bydła i o zniesienie monopolu soli.
 115. Nowoszyn, gmina powiat Dolina przez posła Pietruszewicza o zezwolenie pobierania ropy dla bydła.
 116. Koestlich Franciszek właściciel zakładu naukowego wojskowego przez posła Smolkę o wstawienie do budżetu opuszczonej kwoty 1.000 złr., jako uchwalonej subwencji na r. 1873/4.
 117. Gorlice, Wydział powiatowy przez posła Rydzowskiego o urządzenie urzędów hipotecznych dla dóbr tabularnych przy Sądach kolegialnych.
 118. Drozdowski Teodor emerytowany dyrektor szkoły głównej w Kętach przez posła Kowalskiego o zapomogę.
 119. Waleryan Podlewski, August hr. Łoś, Eugeniusz hr. Cetner, Dr. Adolf Moszyński, Stanisław Niedzielski i Antoni Halski dzierżawcy teatru skarbkowskiego przez posła Podlewskiego o subwencyę.
-